

Predikan

Apostladagen 2018, årg. 1

Psalmer: 96, 656, 369:1–4, 71, 89.

Pär-Magnus Möller

När Gud kallade samman Israels folk delade han upp dem i tolv grupper eller stammar efter patriarken Jakobs avkomlingar. Ca 1050 f.Kr. formaliserade kung Saul denna struktur i kungariket Israel. Varje stam hade inom folket ett särskilt uppdrag. En del hade i uppdrag att tjänstgöra i templet, andra att stå för praktiska saker osv – de hade också olika områden som de bodde på. Varje stam var en del av folket – men inte hela folket – skulle Guds rike gestaltas i sin helhet så gällde det att alla tolv var med.

De tolv stammarnas uppgift var att hålla ihop – hålla ihop så tätt att ingen utifrån skulle kunna splittra dem. De var först när de var tillsammans som de var starka och obrytbara. Översteprästen hade på sitt bröst en plåt med tolv stenar – varje sten hade olika färg och symboliserade varje stam – översteprästens uppgift var att bära dessa tolv stammar inför Gud och be om förlåtelse för den splittring som ändå fanns, de synder som folket ändå begått.

Med tiden hände ändå det som inte fick hända: Ungefär 900 f.Kr. delades riket då stammarna Juda, Simeon och en del av Benjamins stam bröt sig loss och bildade ett eget kungarike som kallades Juda. Israel fortsatte sedan att existera fram till år 722 f.Kr. då riket intogs av assyriska styrkor. Folkets ledare och de flesta av de övriga israeliterna deporterades och försvann ur historien.

Kungariket Israel fanns inte längre och de tio stammarnas kända historia upphörde. Simeons stam gick efterhand upp i Juda stam och upphörde så småningom som en separat stam. Därefter kallades folket ofta för Judar vid Jesu tid – eftersom alla räknades komma från Juda stam.

Denna splittring var en stor sorg för folket. Man förstod att den mest grundläggande uppgift man fått av Gud; att hålla ihop folket – hade misslyckats. I tiden ca 400 f.Kr. kom tankarna om Gud tystnad – kanske hade Gud övergivit folket. De stora drömmarna var borta och man levde som ett litet folk som vid Jesus tid dessutom var ockuperat av supermakten Rom. Hade Gud förskjutit dem?

Självförtroende var inte högt och omvändelseprofeter hade framgång vid den tiden. Man vill bli det man en gång var. En liten rolig detalj i ett av evangelierna är att när Maria bar fram Jesus i templet fanns där en kvinna: Hanna. Det underliga med henne var att det står att hon tillhörde Ashers stam. Det är bara

det att Ashers stam inte fanns vid den här tiden. Evangelisten har satt henne där i templet som ett profetiskt tecken på vem Jesus är: han är den som skall kalla samman Guds folk, kalla samman de utplånade stammarna så att Gud vilja kunde bli verklighet igen; att han skulle få tillbaka sitt folk som han förlorat.

Det är av denna anledning Jesus utväljer det tolv. Siffran är viktigt för den är ett profetiskt tecken på vad det är som sker: Jesus utser tolv nya ledare för Guds folk. Deras uppgift är att hålla samman och skapa enhet i det som vi senare kallar kyrkan. Dessa tolv apostlar, som vi kallar dem, är förverkligandet av Guds löften att göra folket stort igen – enhetligt - ett hjärta och en själ. Nu startat gud om igen.

Det som håller samman dessa tolv nya ledare var den nya fullkomliga översteprästen som bar folket, inte som en plåt på bröstet, utan i hjärtat – nämligen översteprästen Jesus själv.

Jesus själv fungerar som kyrkans överstepräst och han bär hela tiden fram försoningsoffret inför för Guds ansikte – inte i templet byggt av människohand med en skål med blod från offrade tjurar som på gamla testamentets tid, utan han går in i det fullkomliga templet, himmelen och nu med sitt eget blod – Han offerar sig själv som det fullkomliga offret då han på korset döp för oss alla.

Det första tecknet på att detta offer verkar är att förhänget, som dolde det heliga från det allra heligaste inne i templet för folket, brast – och det fanns plötsligt inte längre något som skiljde Gud från folket. Templet i Jerusalem var inte längre platsen för Guds helighet - det var istället korset, Jesus själv.

Det andra tecknet var Jesu uppståndelse. När stenen för graven rullades bort blev det för alla uppenbart att döden inte längre skiljde oss från livet med Gud – inför Gud var vi nu alla levande. En ny tid hade börjat.

Det är mäktiga bilder som gestaltar detta ordlösa mysterium: att Gud gör allt nytt i Kristus. Det var detta nya som guds folks nya ledare, det återuppståndna Israel, skulle förkunna för hela världen.

I sin tur lade därför apostlarna händerna på sina efterföljare – för att liksom bekräfta och föra uppdraget vidare att gestalta Gudsrikets enhet i lära, bekännelse och liv. Så sker än i dag.

Därför kallar vi oss för en apostolisk kyrka eftersom vi från den traditionen lägger våra händer på och ber för dem som skall sändas som biskopar, präster och diakoner. De vigdas uppdrag är att i våra liv gestalta Guds folks enhet – vi är vigda till symboler för Guds folk – det som vi alla tillhör genom dopet. Därför får ni på apostladagen särskilt be för oss och våra uppdrag.

Jag tänkte att vi behöver denna bakgrund för att förstå något dagens evangelietext och dagens tema.

Texten i dag handlar om apostlarnas och därmed hela kyrkans uppdrag: att fånga människor till Guds rike.

Det folk som gestaltas genom apostlarnas skara är inte ett folk som likt det gamla gestaltades i blodsband och landsgränser. Det nya förbundet är till för alla.

I det nya förbundet fullbordas det gamla förbundet – Guds folk samlas på nytt men nu under den fullkomliga översteprästen Jesus - som är Gud själv.

Det nya förbundet genom Jesus fullbordar profetiorna om att alla folk skall tillbe Israels Gud – Uppdraget är inte att samla ett folk på en viss yta på jorden, eller med en viss tradition – nu gäller förbundet alla människor.

Vi som lever i det nya förbundet lever inte efter den yttre bokstaven, dvs den lag som Mose fick av Gud på berget Sinai, utan genom det av Anden förvandlade hjärtat. Vi har ju fått den Helige Ande som undervisar oss och leder oss.

Den helige ande är viktig i det nya förbundet – det är liksom tecknet så att vi tillhör Gud – och tecknet syns genom att evangelium förkunnas och får människor att komma till tro. Att människor kommer till tro är alltså tecknet på att anden är med oss.

Det viktiga i detta är att komma ihåg att det inte är vårt verk att kyrkan växer – vi kan stå till förfogande – men vi kan varken göra till eller ifrån vad gäller att fånga människor in i kyrkans liv och tro. Det är Guds verk.

Det beskrivs så fint i den lilla dialogen mellan Petrus och Jesus. Jesus säger att de skall ro ut och kasta ut näten igen. Petrus svarar: Mästare, vi har i egen kraft hållit på hela natten utan att få något. Men eftersom **du** säger det skall jag lägga ut näten... och näten fylldes av fisk – så mycket att de trodde att båtarna skulle sjunka. Själv kunde de inte – men när de gick på Herrens befallning kunde de.

Samma kallelse har vi i dag. Vi är som kyrka kallade att hjälpa människor upp i båten, in i kyrkans liv och tro. Det är Herrens befallning. Därför kommer vi till den fråga som vi får bära med oss i veckan:

Hur gör vi för att lägga ut nätet... Hur förstår du din kallelse i detta sammanhang?